

IKP gada pieaugums 3.ceturksnī bija 0,8%

Publicēts: 31.01.2018.

Šī gada IKP trešā ceturkšņa ātrais novērtējums liecina, ka salīdzinājumā ar pērnā gada atbilstošo periodu ekonomikas izaugsme bija 0,8%. Jāatzīmē, ka šāds IKP pieauguma tempu sabremzējums bija negaidīts un ļoti iespējams, ka, publicējot izvērsto IKP aprēķinu, tas tiks nedaudz koriģēts uz augšu.

Tāpat kā šī gada pirmajā pusē arī trešajā ceturksnī Latvijas ekonomikas vājākā nozare bija būvniecība, kurā bija vērojams 24% gada kritums. Būvniecības nozares izaugsmi bremzē Eiropas Savienības (ES) struktūrfondu apguve, kas jūtami mazinājās, mainoties finanšu apguves periodam. Lai arī šim gadam bija prognozēts ES fondu apguves kritums, tomēr gada sākumā nevarēja paredzēt to, ka fondu apguve būs tik zemā līmenī, iespaidojot būvniecības izaugsmi. Pašreizējais tempu kritums būvniecībā ir salīdzināms ar nozares izlaides apjoma kritumu krīzes periodā.

Līdz ar būvniecību negatīvu dinamiku uzrāda arī operācijas ar nekustamo īpašumu un finanšu un apdrošināšanas darbības sektori. Precīzu šo sektoru sniegumu trešajā ceturksnī zināsim, kad tiks publicēts IKP pilnais novērtējums, tomēr jau otrajā ceturksnī šīs nozares uzrādīja attiecīgi 3,7% un 4,1% kritumu gada izteiksmē. Ņemot vērā šo nozaru ciešo saistību ar būvniecību, tad arī šajās nozarēs varētu būt ievērojams samazinājums šī gada trešajā ceturksnī. Par to liecina arī tas, ka septembra beigās banku aktīvi bija par 7,5% mazāki nekā pērn attiecīgajā periodā.

Tomēr svarīgi atzīmēt, ka pārējās ekonomikas nozares uzrāda mērenu un stabilu pieaugumu – rūpniecība pieauga par 2% gadā un pakalpojumu nozares par 1%, kamēr produktu nodokļi tika iekasēti par 4% vairāk nekā pērn šajā laika periodā. Ekonomikā kopumā darba alga un nodarbinātība turpina augt, eksporta pieaugums varētu sasniegt pat 3,5%. Līdz ar to var teikt, ka ekonomikā problēmas ir vērojamas tikai dažās cieši saistītās nozarēs.

Pagaidām ekonomikas konfidences indeksi rāda, ka ekonomikas piebremzēšanās ir bijusi ar pārejošu raksturu. Trešajā ceturksnī rūpniecības, mazumtirdzniecības un pakalpojumu konfidences indeksi bija stabili, kas liek cerēt, ka izaugsme šajās nozarēs turpināsies. Lai arī konfidences rādītāji būvniecībā uzrāda uzlabošanos 3.ceturksnī, taču, ņemot vērā nozares sezonālītāti, nav sagaidāma būtiska situācijas uzlabošanās gada beigās.

Jāatzīmē, ka valdība 2016.gada laikā ir pieņēmusi lēmumus par Kohēzijas politikas investīciju stratēģiskām izvēlēm un ieviešanas nosacījumiem, kas nodrošinās straujāku ES fondu apguvi, sākot ar nākamo gadu. Tādējādi 2017.gadā sagaidāms ievērojams investīciju pieaugums un reāla līdzekļu ieplūde tautsaimniecībā, ievērojamu daļu atvēlot ilgtspējīga transporta sistēmas, vides aizsardzības un resursu izmantošanas efektivitātes, izglītības, energoefektivitātes, sociālās iekļaušanas un nabadzības apkarošanas, pētniecības, tehnoloģiju attīstības un inovāciju, kā arī mazo un vidējo komersantu konkurētspējas veicināšanas jomās gan grantu, gan finanšu instrumentu veidā. Ieguvēji būs gan uzņēmēji, gan zinātnieki, iesaistītie izglītības un sociālā sfērā un citas sabiedrības mērķa grupas. Būtiski uzsvērt, ka 2017.gadā šo projektu ietvaros būs iespēja ievērojami aktivizēties būvniecības sektoram, jo līdz pat 70% no kopējā izdevumu plāna ir saistīti ar būvniecības jomu.

<https://www.fm.gov.lv/lv/ikp-gada-pieaugums-3ceturksni-bija-08>